

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 6C/37/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613202230
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Žišková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2014:5613202230.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, samosudkyňou JUDr. Ivetou Žiškovou, v právnej veci navrhovateľa Z.. H. E., Q.. XX. XX. XXXX, U. S. J., R., J. XXX/X, proti odporcovi COFIDIS, a. s., so sídlom Suché Mýto 1, Bratislava, IČO: 36 816 337, zastúpeného spoločnosťou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., so sídlom Kýčerského 7, Bratislava, IČO: 36 857 513, v konaní o určenie neprijateľných zmluvných podmienok zmluvy o revolvingovom úvere, takto

rozhodol:

Dohoda o zrážkach zo mzdy v Zmluve č. 70243049 uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 01. 12. 2008, je **n e p l a t n á**.

Vo zvyšku sa návrh **z a m i e t a**.

Žiadny z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom, doručeným súdu dňa 06. 03. 2013 navrhovateľ žiadal určiť, že dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v Zmluve o revolvingovom úvere č. 70243049 zo dňa 01. 12. 2008 je neplatná a súčasne žiadal určiť, že neplatné je aj ustanovenie čl. 7 bod 7.2 a bod 7.3 Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o tomto revolvingovom úvere (ďalej len „VOP“). Návrh odôvodnil tým, že dňa 01. 12. 2008 uzatvoril s odporcom Zmluvu o revolvingovom úvere č. 70243049 (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej čerpal úver vo výške 80 000,-Sk v mesiaci december 2008 a následne v októbri 2009 sumu 400,-eur, v máji 2010 sumu 234,-eur a v januári 2011 sumu 189,-eur, spolu teda vyčerpal úver vo výške 3 478,51 eur. V zmysle podmienok zmluvy čerpaný úver splácal čiastkou po 100,-eur počnúc januárom 2009 až do októbra 2012, v novembri 2012 čiastkou 10,-eur a vo februári 2013 čiastkou 32,54 eur, teda spolu uhradil 4 642,54 eur. Dňa 21. 01. 2013 doručil odporca jeho zamestnávateľovi Pôdohospodárska platobná agentúra Bratislava zmluvu, ktorej súčasťou bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy s požiadavkou na vykonanie zrážok zo mzdy na zaplatenie vyčíslenej dlžnej čiastky k 21. 01. 2013 vo výške 2 627,71 eur. Navrhovateľ tvrdil, že pokiaľ do zmluvy bola zapracovaná aj dohoda o zrážkach zo mzdy, táto nebola ním, ako spotrebiteľom, osobitne individuálne dojednaná, čo vyplýva aj z jej určenia ako formulárovej zmluvnej podmienky obsiahnutej vo formulárovej zmluve. Z ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka pritom vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy musí mať písomnú formu a zároveň musí byť v nej vyjadrený súhlas dlžníka s vykonaním zrážok z jeho mzdy, ako aj rozsah vykonaných zrážok. Vyslovil názor, že dohodou o zrážkach zo mzdy nie je možné zabezpečiť budúcu pohľadávku, a preto je táto v rozpore s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj z dôvodu, že sa v neprospech spotrebiteľa odchyľuje od § 551 a § 53 ods. 1 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Za neprijateľné považoval navrhovateľ aj ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok v bode 7.2 kde bolo stanovené, že v prípade, ak má porušenie zmluvných povinností klienta povahu omeškania s plnením peňažných záväzkov voči veriteľovi je klient povinný zaplatiť veriteľovi úroky z omeškania

vo výške 0,08 % z dlžnej čiastky denne, počínajúc prvým dňom omeškania. Okrem toho v prípade omeškania je veriteľ oprávnený žiadať a dlžník povinný uhradiť poplatok z omeškania a to vo výške 8 % z každej minimálnej splátky úveru, s ktorou sa klient ocitol v omeškaní o viac ako 15 dní. Túto zmluvnú podmienku označil navrhovateľ za podmienku, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, kedy je riadne platenie splátok zabezpečené dvojitou sankciou a taktiež samotný úrok z omeškania vo výške 29,5 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku označil navrhovateľ aj podmienku obsiahnutú v bode 7.3 Všeobecných obchodných podmienok ktorá stanovuje, že v prípade, že nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. 8 bod 8.2, ktorá je dôvodom pre uplatnenie práva veriteľa na odstúpenie od zmluvy o úvere, je veriteľ oprávnený žiadať a v takom prípade je klient povinný zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu až do sumy zodpovedajúcej 100 % v tej dobe dlžnej čiastke úveru...

Odporca v písomnom vyjadrení k návrhu žiadal tento zamietnuť v celom rozsahu a súčasne si uplatnil náhradu trov konania. Poukázal na to, že v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka možno uspokojenie pohľadávky veriteľa zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy, pričom zrážky zo mzdy nesmú byť vyššie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Zmluva, vrátane dohody o zrážkach zo mzdy, potom spĺňa všetky náležitosti platného právneho úkonu a je možné vyvodiť jediný záver a to, že výklad prejavu vôle navrhovateľa jednoznačne deklaruje, že uskutočňoval všetky kroky smerujúce k tomu, aby bola zmluva, vrátane dohody o zrážkach zo mzdy, platane uzavretá. Navyše dohoda o zrážkach zo mzdy je riadne v zmluve označená a viditeľná. Navrhovateľ vedel, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy je len akousi zárukou veriteľa (čo je pri poskytovaní finančných prostriedkov bežnou praxou a zároveň niečím nevyhnutným). Dohoda o zrážkach zo mzdy je preto v súlade s právnym poriadkom. K výške úrokov z úveru podľa zmluvy a k Všeobecným obchodným podmienkam navrhovateľ uviedol, že navrhovateľ ako žiadateľ úveru, mal dostatočný čas na to, aby sa oboznámil s týmito podmienkami a tieto mu boli známe, takže slobodne vstúpil do predmetného zmluvného vzťahu. Je chybou spotrebiteľov, že nevenujú dostatočnú pozornosť týmto VOP, či je písmo veľké alebo malé a je jedno v akej forme ich dostanú.

Na pojednávaní navrhovateľ doplnil, že revolvingový úver bol poskytnutý jemu a jeho dcére H. E. ako spoludlžníčke. Uviedol, že jeho dcéra návrh nepodala z toho dôvodu, že sa zdržiava v zahraničí. Úver si zobrali s dcérou a splácali ho dovtedy kým nezistili, že po 6-tich rokoch plácania predstavuje dlh stále okolo 2 600,-eur. Poukázal aj na konanie, ktoré prebieha na tunajšom súde pod sp. zn. 5C/235/2013, v ktorom bol zamietnutý návrh COFIDIS, a. s., ktorým sa voči nemu a jeho dcére H. E. domáhal z titulu tejto zmluvy priznania čiastky 2 758,08 eur.

Odporca, zastúpený advokátom, zotrval na podanom vyjadrení, navyše poukázal na vadu procesného charakteru, ktorá musí vyústiť do zamietajúceho výroku z toho dôvodu, že účastníkmi konania nie sú všetky osoby, ktoré uzatvorili zmluvu - poukázal v tomto smere na názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozsudku 3Cdo/122/2002. Uviedol, že navrhovateľ si bol vedomý toho, že spoludlžníčkou je aj jeho dcéra a napriek tomu žalobu podal sám. Poukázal pritom na súbežné konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 5C/235/2013 a vyslovil názor, že riešenie parciálnej otázky, ktorá je predmetom tohto konania, sa javí byť ako nadbytočná.

Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že na základe zmluvy odporca poskytol navrhovateľovi a jeho dcére H. E. úver 80 000,-Sk v decembri 2008, pričom splátky vo výške 2 999,-Sk mesačne vyplývajú iba z prílohy č. 3 zmluvy (v tejto je výška splátok uvedená príkladmo). Zmluva, ktorá má charakter formulárovej zmluvy, obsahovala údaj o dohode o zrážkach zo mzdy. Odporca túto zmluvu zaslal zamestnávateľovi navrhovateľa - Poľnohospodárskej platobnej agentúre Bratislava spolu s prípisom zo dňa 21. 01. 2013 (zamestnávateľovi navrhovateľa doručené dňa 01. 02. 2013), pričom žiadal o vykonanie zrážok zo mzdy navrhovateľa, prvú vo výške 294,75 eur a nasledujúce po 99,55 eur, keď aktuálnu dlžnú čiastku ku dňu vypracovania tohto prípisu vyčíslil sumou 2 627,71 eur (79 162,-Sk). Na návrh navrhovateľa, doručený súdu dňa 06. 03. 2013, bolo uznesením 6C/37/2013-14 zo dňa 27. 03. 2013 nariadené predbežné opatrenie, ktorým zamestnávateľovi navrhovateľa bola uložená povinnosť zdržať sa týchto zrážok zo mzdy až do právoplatnosti skončené konanie vedeného vo veci 6C/37/2013 (uznesenie o nariadení predbežného opatrenia nadobudlo právoplatnosť dňom 26. 04. 2013).

Nakoľko navrhovateľ sa domáhal určenia neprijateľných zmluvných podmienok súd skúmal, či v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. má na takomto určení naliehavý právny záujem.

Z vyššie uvedeného zistenia vyplýva, že odporca sa domáhal vykonania zrážok zo mzdy navrhovateľa na základe dohody obsiahnutej v zmluve. Potom bez ohľadu na to, či navrhovateľ uzavrel zmluvu sám alebo ju uzavrelo viac dlžníkov, odporca sa len voči navrhovateľovi domáhal vykonania zrážok zo mzdy, v dôsledku čoho má navrhovateľ naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Pre uplatnenie tohto nároku potom nebolo právne významné, či úver uzavreli dvaja dlžníci alebo len sám navrhovateľ, pretože dohoda o zrážkach zo mzdy je dvojstranný právny úkon a nie je možné podmieniť uplatnenie nároku na neplatnosť tejto dohody tým, že neplatnosti dohody sa musia domáhať všetci dlžníci.

Podľa § 551 ods. 1 Obč. zák. uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Dohoda o zrážkach zo mzdy je prostriedkom na zabezpečenie peňažnej pohľadávky a potom môže byť uzavretá skôr, ako došlo k vzniku omeškania, teda možno touto dohodou zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá sa stane zročnou v budúcnosti. Dohoda o zrážkach zo mzdy však musí spĺňať všeobecné náležitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Obč. zák., t. j. musí byť urobený tejto úkon slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne a to pod následkom neplatnosti. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí pritom obsahovať označenie veriteľa a dlžníka, platiteľa mzdy, označenie pohľadávky o uspokojenie ktorej ide, ako aj výšku dohodnutých zrážok.

Podľa § 52 ods. 2 Obč. zák. ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 2 Obč. zák. za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosti sa navrhovateľ dovoľáva, však bola zakomponovaná do zmluvy, predmetom ktorej nebolo uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, ale poskytnutie finančných prostriedkov - úveru 80 000,-Sk. Zo VOP (bod 6 čl. 6 Zabezpečenie úveru, bod 6.1) pritom vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Navrhovateľ preto ani nemohol dosiahnuť vylúčenie ustanovení o dohode o zrážkach zo zmluvy. Zmluva o úvere je nesporne spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Obč. zák. v znení platnom ku dňu jej uzavretia.

Podľa § 34 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Obč. zák.“) právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia a citovanú právnu úpravu platnú v čase uzavretia zmluvy, dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v zmluve, nie je platným právnym úkonom. Aby právny úkon - dohoda o zrážkach zo mzdy vyvolal následky, ku ktorým má smerovať je nevyhnutné, aby spĺňa náležitosti právneho úkonu, t. j. musí jestvovať jednota vôle a jej prejavu. Prejav vôle navrhovateľa pri uzatváraní zmluvy však smeroval k inému následku, než uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy - navrhovateľ zmluvu uzavrel s cieľom získať finančné prostriedky. Nie je síce vylúčené, aby súčasťou zmluvy o úvere bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ale z obsahu zmluvy musí byť jednoznačne zrejmé, že účastníci mali vôľu takúto dohodu uzavrieť - takáto dohoda musí byť určitá, zrozumiteľná a musí z nej byť nesporné, že účastníci mienili uzavrieť aj takúto dohodu. V danej veci však neboli preukázané podmienky vyžadované zákonom na uzavretie platného právneho úkonu - dohody o zrážkach zo mzdy, a preto súd v tejto časti návrhu navrhovateľa vyhovel.

V časti, pokiaľ sa navrhovateľ domáhal určenia neplatnosti čl. 7.2 a 7.3 VOP, nepreukázal naliehavý právny záujem na takomto určení. Pokiaľ v bode 7.2 VOP bola dojednaná výška úrokov z omeškania, toto dojednanie v súčasnom období je bezpredmetné vzhľadom na platnú právnu úpravu úrokov z omeškania v zmysle § 517 ods. 1, 2 Obč. zák. a Nariadenia vlády 87/1995 Z. z. Tento bod VOP obsahuje

aj údaj o poplatkoch, ale nakoľko neboli individuálne dojednané, s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 2 Obč. zák. v spojení s ustanovením § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zákona o obchodnej inšpekcii v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, takéto poplatky odporca od navrhovateľa nemôže vyžadovať. Bod 7.3 VOP upravoval zmluvnú pokutu, ale ani v tejto časti navrhovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem. Odporca sa totiž nárokov z predmetnej zmluvy domáha voči navrhovateľovi a jeho dcére v konaní vedenom pod sp. zn. 5C/235/2013, kde si zmluvnú pokutu neuplatňuje. Okrem toho, že navrhovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti ním vymedzených častí VOP, takéhoto nároku sa navrhovateľ nemôže dovolávať sám, ale účastníkmi konania by museli byť všetci účastníci zmluvy, t. j. aj dcéra navrhovateľa H. E.. Nie je pritom právne významné, že táto v súčasnom období žije a pracuje v zahraničí. Z povahy predmetu konania vyplýva, že sa jedná o nerozlučné spoločenstvo - navrhovateľ a jeho dcéra uzavreli zmluvu spoločne a nerozdielne a potom neplatnosti VOP sa musia dovolávať obidvaja spoločne. Nakoľko H. E. návrh nepodala a ani nebola označená za účastníčku tohto konania na strane odporcu, ide o nedostatok vecnej aktívnej legitímácie a aj z tohto dôvodu súd návrh zamietol.

Náhradu trov konania si uplatnili obidvaja účastníci. Vzhľadom na výsledok konania, keď ani jeden z účastníkov nemal v konaní plný úspech, súd o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p., v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p., odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.